

ความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่
ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

BELIEFS ABOUT MERIT AND SIN THAT INFLUENCE THE LIFE OF
UNDERGRADUATE STUDENTS STUDYING IN MUANG DISTRICT,
LAMPANG PROVINCE

¹จันทนา จันเรื่อน, ²สุวิทย์ นามบุญเรือง, ³ทัศนีย์ ลีจากภัย และ ⁴รพีพรรณ โสภากุล
¹Jintana Junruan, ²Suwit Namboonruang, ³Tussanee Leejakpai and
⁴Rapeepan Sopakul

¹²³⁴ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

¹²³⁴ Faculty of Business Administration and Technology, Lampang Inter-Tech College, Thailand

¹Corresponding Author's Email: jintanajun2520@gmail.com

Received:2022-10-12

Revised:2022-11-05

Accepted:2022-12-24

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดลำปาง ที่นับถือพุทธศาสนา เป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 21-25ปี ศึกษาในสถาบันการศึกษาภาครัฐ สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี ในระดับชั้นปีที่ 4 มีเกรดเฉลี่ยระดับ 2.00-2.50 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำปาง ผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด การศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22 แยกได้ ดังนี้ ด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เท่ากับ 3.98 ประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชาวพุทธต้องช่วยกันปราบปรามการทุจริต ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เท่ากับ 4.24 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คนที่พูดความจริงไม่หลอกลวง จะทำให้คนทั้งหลายเชื่อถือ ให้ความเคารพและยอมรับฟังคำพูดของบุคคลนั้น ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.19 ประเด็นที่เชื่อมากที่สุด คือ คนรักชาติเมื่อตายไปจะเข้าถึง สวรรค์ โลกสวรรค์ ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.46 ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เชื่อมากที่สุด คือ คนที่เคยทำผิดแต่กลับตัวกลับใจสังคมยอมให้อภัย กับ สังคมในปัจจุบันที่มีปัญหาขุนวาย เพราะคนไม่นำธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ

คำสำคัญ: บุญ; บาป; ความเชื่อ

Abstract

This research article intends to investigate how merit-sin beliefs affect the lives of Buddhist undergraduate students in Lampang Province. This study employed a questionnaire as part of its survey methodology. 400 participants made up the sample, and percentage, mean, and descriptive statistics were used.

According to the study's findings, the majority of the respondents were women between the ages of 21 and 25, studying accounting at a faculty of business administration and technology at the fourth-year level, living in Lampang Province, and having a GPA of 2.00 to 2.50. The average monthly income of the family is less than 5,000 baht, and most of the parents are farmers with only an elementary education. The respondents' lives were affected by their perceptions of sin and merit. The total mean was 4.22, which was broken down into high, medium, and low difficulties. The average, which was 3.98, indicated a strong level of belief in Buddhist ideas. Buddhism's role in fighting corruption received the most votes overall. A 4.24 average was assigned to the idea of good and bad karma. The most offensive argument is that people would listen to, respect, and trust a speaker who speaks the truth rather than lies. The mean score for belief in heaven and hell was a strong 4.19. The claim that those who uphold the precepts after they pass away will enter paradise is the one in which I have the strongest faith. The mean for believing based on all external social influences was a high level of 4.46. The respondents' main concern was whether or not those who had erred but have since atoned for them in society would be willing to pardon the current state of affairs, which is chaotic due to a lack of adherence to Buddhism's Dharma.

Keywords: Merit; Sin; Belief

บทนำ

หลักธรรมคำสอนที่สำคัญทางศาสนาโดยทั่วไปนั้น คำสอนเรื่องบุญ-บาปเป็นส่วนที่สำคัญ ของความเชื่อ และมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ หรือ พุทธศาสนิกชน หลักคำสอนเรื่องบุญ-บาป ดังกล่าวนี้นี้ ถือได้ว่าเป็น

ประเด็นหลักในทางจริยศาสตร์ ทั้งนี้ก็เพราะเป็นหลักคำสอนที่เน้นถึงคุณค่า ในทางจริยธรรม คือ สอนให้มนุษย์มีความประพฤติในทางที่ถูกต้อง เพราะถ้าหากไม่มีการสอนเรื่อง บุญ-บาปแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำให้คนเห็นคุณและโทษของการกระทำที่ดีและไม่ดีต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ อย่างเช่น การเบียดเบียน การลักขโมย การล่วงสิทธิ์ของผู้อื่น การโกหก ความไม่เห็นแก่ตัว ความ ช่วยเหลือ เพื่อแม่ แบ่งปัน เหล่านี้เป็นต้น ว่าผลของการกระทำเช่นนี้จะมีคุณลักษณะอย่างไร ฉะนั้น เมื่อมีคำสอนเช่นนี้ ย่อมจะทำให้มนุษย์รู้สึกว่าการกระทำดีต่อผลของการกระทำและนำไปสู่การงดเว้นการ กระทำดังกล่าว ที่ดีและไม่ดีนั้นได้ ซึ่งจะนำสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด คือความสงบสุขของชีวิต ของความ เป็นมนุษย์ตามความหมายของคำว่า “มนุษย์ หมายถึง สัตว์ที่รู้จักเหตุผล สัตว์ที่มีจิตใจสูง” (Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto), 2000)

สังคมไทยเป็นสังคมที่คนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนากันมาช้านาน โดยมีพุทธศาสนาเป็น ตัวชี้วัดชี้เน การดำเนินชีวิต เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย เราถือกันว่าหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็น สิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความ รับผิดชอบ สัมผัสความสามัคคี ส่งเสริมความมั่นคงของชาติ เรียกได้ว่า พุทธศาสนาเป็นเสมือน เอกลักษณะดั้งเดิมของชาติไทย ทั้งทางสังคม และวัฒนธรรม และคนไทยเองก็มีคุณธรรมและมีความเชื่อในหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามความเจริญที่ก้าวเข้ามานั้นทำให้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดนำไปสู่ความเชื่อและการปฏิบัติที่แตกต่างจากเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสูง ทำให้ความคิดความเชื่อและค่านิยมของเยาวชนไทยเบี่ยงเบนไป

อัตราการเสพยาของมีนเมา สารเสพติด ในประเทศไทยไตรมาสที่ 3 ปี 2564 รายงานจาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานในไตรมาส 3 เดือน พฤศจิกายน 2564 ผลรายงานดังนี้ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ลดลง แต่ยังคงเฝ้าระวังผลกระทบจากการปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่ใหม่ ที่อาจไม่ช่วยลด การสูบบุหรี่ลง เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมสินค้าทดแทนกันได้ อาทิ บุหรี่หนีภาษี และบุหรี่ไฟฟ้า ไตรมาสสาม ปี2564 การบริโภคบุหรี่และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครัวเรือนลดลงร้อยละ 2.0 โดยคิดเป็นสัดส่วนการลดลงของการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ร้อยละ 2.1 และ 1.7 ตามลำดับ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ มีแนวโน้มลดลง สอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรม ด้านสุขภาพของประชากร ในปี 2564 ของสำนักงาน สถิติแห่งชาติ ซึ่งเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์- พฤษภาคม 2564 และพบว่า อัตราการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์และอัตราการสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง โดยอัตราการสูบบุหรี่ลดลงจากร้อยละ 19.1 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 17.4 ในปี 2564 และอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 28.4 ในปี 2560 เป็นร้อยละ 28.0 ในปี 2564 อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า เด็กอายุระหว่าง 20-24 ปี ที่สูบบุหรี่คิดเป็นสัดส่วน ถึงร้อยละ 18.5 ซึ่งยังอยู่ในระดับสูง และเด็กกลุ่มอายุเดียวกันนี้ จำนวน 1 ใน 3 มีการดื่มแอลกอฮอล์ในปีที่ผ่านมาอีกด้วย (Board of Directors prevent and suppress narcotics Ministry of Justice, 2021)

การหล่อหลอม ชีววัตรธรรม และความดีงามไว้ในจิตใจ ให้กับเยาวชน เมื่อเติบโตขึ้น จะมีโอกาสเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม รักความสงบความสันโดษ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายพอเพียงตระหนักถึงคุณค่าของการเกิดมาเป็นมนุษย์ เพียงแค่ที่จิตใจและจิตสำนึกของคนในชาติก็สามารถช่วยแก้ไข้ปัญหาต่างๆ ของประเทศได้อย่างครบถ้วน รอบด้าน สังคมและประเทศก็จะมีคุณธรรมเจริญก้าวหน้า มีความสงบร่มเย็น โดยไม่ต้องไปพึ่งพาการบังคับใช้ กฎหมายใดๆ ทั้งสิ้น ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีอารยธรรมที่รุ่งเรืองและเต็มไปด้วยความสุข อีกทั้ง ยังเป็นการสืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่และมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนสถาบันการศึกษาหลายแห่ง และมีนักศึกษาที่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่าง และเป็นชุมชนเมืองที่มีปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่จะส่งผลต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาป จึงอยากทำการศึกษาค้นคว้าและทัศนคติ เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ทัศนคติของเยาวชนไทยที่มีต่อหลักธรรมสอนในพระพุทธศาสนา นำไปสู่การเสริมสร้าง ให้เยาวชนไทยได้เป็นเยาวชนที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดลำปางที่นับถือพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 8,847 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน ได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) ด้วยการกำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน ระดับผลการเรียนระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ศาสนาที่ครอบครัวนับถือ

ส่วนที่ 2 ภูมิหลังของครอบครัว/ผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ได้แก่ ความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ถ้ามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยประยุกต์การวัดคะแนนตามแบบมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale, 1967)

ได้ทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ด้วยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา ของคอน บราท (Cronbach, L. J., 1990) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .864 (ซึ่งมีค่ามากกว่า .70) ดังนั้นแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น และเชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่และใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) กับอายุที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดลำปางที่นับถือพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.30 มีอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.30 ศึกษาในสถาบันการศึกษาภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 74.30 และศึกษาในคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 25.80 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 28.80 มีเกรดเฉลี่ยระดับ 2.00-2.50 คิดเป็นร้อยละ 30.30 ส่วนมากมีจังหวัดลำปาง คิดเป็นร้อยละ 53.0

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านครอบครัวและผู้ปกครอง

อาชีพบิดาหรือผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ บิดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด คนคิดเป็นร้อยละ 30.50 การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.0 ส่วนใหญ่มีอาชีพ

เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 33.0 ระดับการศึกษาของมารดาหรือผู้ปกครอง ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว คือ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.0

3. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า ทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.22 ซึ่งสามารถแยกเป็นด้าน ดังนี้

ด้านความเชื่อตามหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 โดยประเด็นที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชาวพุทธต้องช่วยกันปราบปรามการทุจริต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 รองลงมาคือ ชาวพุทธต้องยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32

ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า คนที่พูดความจริงไม่หลอกหลวง จะทำให้คนทั้งหลายเชื่อถือให้ความเคารพ และยอมรับฟังคำพูดของบุคคลนั้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เชื่อในการให้ทาน การบริจาคเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรกโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เชื่อมากที่สุด คือ คนรักาศิลเมื่อตายไปจะเข้าถึง สุคติ โลกสวรรค์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมาก ถัดมา คือ เชื่อว่าคนไม่รักาศิลเมื่อตายไปจะเข้าถึง ทุกคติ วินิบาตนรก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถาม เชื่อมากที่สุด คือ เชื่อว่าคนที่เคยทำผิดแต่กลับตัวกลับใจสังคมยอมให้อภัย กับเชื่อว่าสังคมในปัจจุบันที่มีปัญหา รุนแรง เพราะคนไม่นำธรรมในพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.66 อยู่ในระดับมากที่สุด ถัดมาคือ เชื่อว่า คำสอนที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่เป็นกฎแห่งกรรมไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ตามตารางที่ 1

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2565)

ความเชื่อเรื่องบุญ-บาป	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.98	0.49	มาก
ชาวพุทธเชื่อการสั่งสมบุญผลบุญจะติดตามตนไปหลังจากที่ตายไปแล้ว	4.00	0.81	มาก
ชาวพุทธต้องทำบุญด้วยการเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	4.01	0.81	มาก
ชาวพุทธต้องรักษาศีลและปฏิบัติธรรม	3.81	0.92	มาก
ชาวพุทธต้องบูรณซ่อมแซมวัดวาอาราม	3.84	0.70	มาก
ชาวพุทธต้องงดดื่มสุรา ยาเสพติดในวัด	4.02	1.00	มาก
ชาวพุทธต้องเชื่อฟังมารดา บิดา	3.83	0.69	มาก
ชาวพุทธต้องรักษาศีล ๕	3.84	0.90	มาก
ชาวพุทธต้องยึดหลักธรรมเพื่อนำพาสันติสุข	3.83	0.69	มาก
ชาวพุทธต้องช่วยกันปราบปรามการทุจริต	4.34	0.75	มาก
ชาวพุทธต้องยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง	4.32	0.75	มาก
ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	4.24	0.54	มาก
เชื่อกฎแห่งกรรม ผู้ที่ทำดี ย่อมได้รับผลดี ผู้ที่ทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว	3.99	0.82	มาก
เชื่อในสิ่งที่ดีและไม่ดีที่เกิดขึ้นในชีวิตเกิดจากกรรม	3.83	0.90	มาก
เชื่อในผลกรรมดีและกรรมชั่ว	4.31	0.95	มาก
เชื่อในมูลเหตุของอกุศลคือโลภ โกรธ หลง	4.14	0.90	มาก
เชื่อในการให้ทาน การบริจาคเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น	4.65	0.48	มากที่สุด
เชื่อว่าการมีโรคภัย อายุยืน เป็นผลมาจาก การไม่ฆ่าสัตว์ การไม่เบียดเบียนสัตว์ และการทำร้ายผู้อื่น	4.35	0.75	มาก
เชื่อว่าคนที่ชอบลักขโมย ตายไปเกิดชาติหน้าทำให้ชีวิตยากจนขัดสน มีความสุขไม่จริงยั่งยืน	3.99	0.81	มาก
เชื่อว่า การไม่ประพฤติผิดศีลข้อ กามเมสุมิจนการทำให้ปัญหาการทำร้ายต่อสามีหรือภรรยาอ่อนโยนนั่นลดลง	4.33	0.75	มาก
เชื่อว่า คนที่พูดความจริงไม่หลอกลวง จะทำให้คนทั้งหลายเชื่อถือ ให้ความเคารพ และยอมรับฟังคำพูดของบุคคลนั้น	4.67	0.47	มากที่สุด
เชื่อว่า วาจาสุจริต จะให้สังคมสันติสุข	4.14	0.90	มาก

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 11 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2565)

ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	4.19	0.30	มาก
เชื่อว่า บุคคลเมื่อประพฤติชั่วทางกาย ทางวาจาและทางใจ ตายไป ย่อมตกนรก	4.14	0.69	มาก
เชื่อว่า จิตใจที่บริสุทธิ์ย่อมนำไปสู่สุคติ หรือ สวรรค์	4.15	0.69	มาก
เชื่อว่า นรก สวรรค์ มีจริง	3.98	0.82	มาก
เชื่อว่า ทำดีตายไปขึ้นสวรรค์ ทำชั่วตายไปตกนรก	4.17	0.69	มาก
ความเชื่อเรื่องนรกมีจริง ทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด	3.99	0.58	มาก
ความเชื่อเรื่องสวรรค์ทำให้คนกระทำความดี	4.15	0.68	มาก
ความเชื่อเรื่อง ยมบาล และยมทูต คอยลงโทษคนกระทำความผิดในนรก	4.18	0.67	มาก
ความเชื่อว่า มีระดับของสวรรค์ ใครทำกรรมดีมาก จะได้ขึ้นสวรรค์ ชั้นสูง	4.32	0.75	มาก
คนไม่รักาศิลเมื่อตายไปจะเข้าถึง ทุกติ วินิบาตนรก	4.33	0.47	มาก
คนรักาศิลเมื่อตายไปจะเข้าถึง สุคติ โลกสวรรค์	4.49	0.50	มาก
ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน	4.46	0.15	มาก
เชื่อว่าเด็กคนนี้น่าสงสารชาติที่แล้วทำบาปทำกรรมไว้มาก ชาตินี้เลย ต้องเกิดมาพิการ	4.34	0.47	มาก
เชื่อว่าครอบครัวแตกแยกทำให้เด็กสร้างแต่ปัญหากระทำแต่ความชั่ว	4.49	0.50	มาก
เชื่อว่าสังคมในปัจจุบันที่มีปัญหาวุ่นวาย เพราะคนไม่นำธรรมใน พระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ	4.66	0.48	มากที่สุด
เชื่อว่า ถ้าทุกคนในสังคมปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แล้วสังคมจะสงบสุข	4.32	0.47	มาก
เชื่อว่าคนที่เคยทำผิดแต่กลับตัวกลับใจสังคมย่อมให้อภัย	4.66	0.48	มากที่สุด
เชื่อว่า คำสอนที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นหลักคำสอนในทาง พระพุทธศาสนาที่เป็นกฎแห่งกรรมไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้	4.51	0.50	มากที่สุด
เชื่อว่า สัตบุรุษหรือคนดีในทางพระพุทธศาสนาสอนว่าไม่จำเป็นต้อง มีฐานะร่ำรวย อยู่ที่การประพฤติปฏิบัติตนมากกว่า	4.49	0.50	มาก
เชื่อว่า กรรมดีกรรมชั่วเป็นเรื่องเฉพาะตนจะทำแทนกันมิได้ เสมือน ความตาย ถือว่าเป็นหลักความจริงในพระพุทธศาสนา	4.34	0.47	มาก
เชื่อว่า การไม่โลภ ไม่อยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเชื่อว่าเป็นคนดี	4.49	0.50	มาก

เชื่อว่า สังคมไทยมากมายไปด้วยปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ซื่อสัตย์ ต่อหน้าที่จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ	4.32	0.75	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	4.22	0.28	มาก

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยรวม

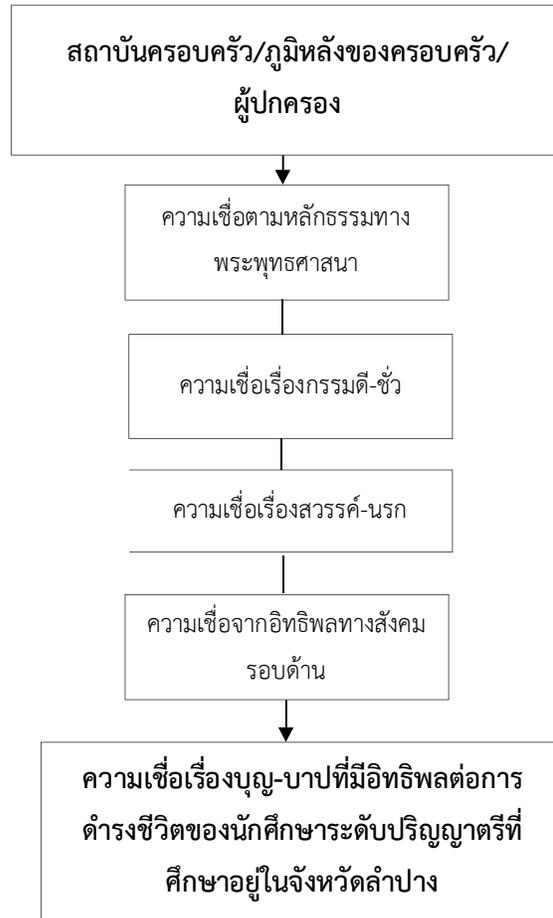
4. การทดสอบสมมติฐานความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ พบว่า อายุของนักศึกษาที่แตกต่างกัน
ความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ในด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาความ
เชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่วความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก และความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน ซึ่งอายุที่แตกต่าง
กันส่งผลต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาป ที่ไม่แตกต่างกัน ตามตารางที่ 2

ความเชื่อเรื่องบุญ-บาป	แหล่งข้อมูล	df	ss	MS	F	P- value
ความเชื่อตามหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	.025	.104	.901
	ภายในกลุ่ม	397	95.293	.240		
	รวม	399	95.343			
ความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.047	.024	.080	.923
	ภายในกลุ่ม	397	116.345	.293		
	รวม	399	116.392			
ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.075	.037	.402	.669
	ภายในกลุ่ม	397	36.809	.093		
	รวม	399	36.884			
ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคม รอบด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.015	.008	.353	.703
	ภายในกลุ่ม	397	8.68	.022		
	รวม	399	8.696			

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ว่าความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง อยู่ในระดับมาก ในด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้านความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว ด้านความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก และด้านความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phramaha Somkid haochalad (1999) ได้ศึกษาถึงความเชื่อเรื่องบุญ-บาปกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต

กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องบุญ-บาปอยู่ในระดับสูง อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้ที่มีนับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาหลักของครอบครัวและสังคมที่นักศึกษาอาศัยอยู่ มีความใกล้ชิดและผูกพันกับคำสอนของพุทธศาสนา และได้เข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาพร้อมกับผู้ปกครองและครอบครัวมาตั้งแต่เด็ก ได้ฟังคำสั่งสอนของครอบครัวและสังคม จนซึมซับและมีความเชื่อต่อเรื่องบาป-บุญ ตามคำสอนของพุทธศาสนา อาชีพของผู้ปกครองที่ต่างกัน ส่งผลต่อความเชื่อเรื่องบาป-บุญที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Petchdaeng (1985) ได้ศึกษาถึงความเชื่อเรื่อง บุญ-บาป ในพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่ผู้ปกครอง มีอาชีพต่างกัน มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมไม่ต่างกัน สาเหตุที่นักศึกษามีความเชื่อเรื่องบาป-บุญ อาจเนื่องจากสังคมรอบข้างที่นักศึกษาอาศัยอยู่เป็นสังคมของชาวพุทธ เข้าวัดทำบุญกับครอบครัวตั้งแต่เล็ก และเมื่อถึงวัยเข้าสู่วัยเรียน สถานศึกษาต่างๆมักจะมีกิจกรรมการไหว้พระสวดมนต์ในทุกเช้า ทำให้นักศึกษาได้รับการปลูกฝังเรื่องบาป-บุญไปโดยไม่รู้ตัว เมื่อทำการเปรียบเทียบกับอายุของนักศึกษาที่ต่างกันกับความเชื่อเรื่องบุญ-บาปทำให้เห็นได้ว่าอายุที่ต่างกันไม่ส่งผลต่อความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ในด้านความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว ความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก และความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chinnapa (2012) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเชื่อเรื่องบุญบาปตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา พบว่า การเปรียบเทียบความเชื่อเรื่องบุญ บาป ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของผู้ต้องขังเรือนจำกลางนครราชสีมา จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

สรุป

จากการศึกษาความเชื่อเรื่องบุญ-บาปที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จะเห็นได้ว่า ความเชื่อตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ชาวพุทธต้องช่วยกันปราบปรามการทุจริต ชาวพุทธต้องยึดมั่นในพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง และความเชื่อเรื่องกรรมดี-ชั่ว ยังยึดหลักของคนที่ไม่พูดความจริงไม่หลอกลวง จะทำให้คนทั้งหลายเชื่อถือ ให้ความเคารพ และยอมรับฟังคำพูดของบุคคลนั้น และเชื่อในการให้ทาน การบริจาคเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น นอกจากนั้นความเชื่อเรื่องสวรรค์-นรก ให้ความสำคัญและเชื่อในการเป็นคนรักษาศีลเมื่อตายไปจะเข้าถึง สวรรค์ โลกสวรรค์ และเชื่อว่าคนไม่รักษาศีลเมื่อตายไปจะเข้าถึง ทุกคติ วินิบาตนรก นอกจากนี้ความเชื่อจากอิทธิพลทางสังคมรอบด้าน มีความเชื่อว่าคนที่เคยทำผิดแต่กลับตัวกลับใจสังคมย่อมให้อภัย กับ เชื่อว่าสังคมในปัจจุบันที่มีปัญหาวุ่นวาย เพราะคนไม่นำธรรมใน พระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติ และเชื่อว่า คำสอนที่ว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นหลักคำสอนในทาง

พระพุทธศาสนาที่เป็นกฎแห่งกรรมไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ สิ่งที่สำคัญสถาบันครอบครัว เป็นปัจจัยหลักสำคัญต่อการปลูกฝังและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักศึกษาในเรื่องความเชื่อเรื่องบาป-บุญ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า

1. ผู้ปกครอง สถานการศึกษา สังคม และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบใน การปลูกฝังสร้างเชื่อ ความศรัทธาในพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน ให้อยู่ในระดับที่ดีต่อไป
2. ควรสอดแทรกเนื้อหาเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยสามารถทำให้มีความหลากหลาย เช่น การอบรมสั่งสอนและการเข้าถึงวัยรุ่นแบบหลากหลายวิธีการ โดยผ่านสื่อมัลติมีเดีย
3. ควรเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในแบบเชิงรุก คือการให้บ้าน วัด โรงเรียนมีส่วนร่วมเอื้อต่อกัน คือ ทั้งบ้าน วัด และโรงเรียนมีส่วนร่วมสนับสนุนกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. แนะนำให้ทำการศึกษาในกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นสถาบันการศึกษาของภาครัฐ กับ สถาบันการศึกษาเอกชน เนื่องจากมีปัจจัยแวดล้อมที่ต่างกัน
2. ควรเพิ่มวิธีในการเก็บข้อมูลการวิจัย เพิ่มการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น เนื่องจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นั้น จะสามารถทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนอกเหนือจากที่กำหนดคำตอบไว้ในแบบสอบถาม

References

- Board of Directors prevent and suppress narcotics Ministry of Justice. (2021). Report on performance prevention and suppression of drugs. Retrieved May 16, 2022, from <https://www.oncb.go.th/EBookLibrary/annual%20report%202564.pdf>.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.
- Chinnapa, S. (2012). Belief in Merit sins according to Buddhism of the inmates of the Nakhon Ratchasima Central Prison. (Master of Arts thesis). Buddhism (Buddhism). Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

- Laochaya, S. (1999). Beliefs about merit and sin and ethical behavior of high school students in Bangkok. (Thesis). Thammasat University. Bangkok.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. Fishbein, Martin, Ed. New York : Wiley & Son.
- Petchdaeng, P. (1985). Belief in merit sins in Buddhism of students Secondary School Year 6 in Bangkok. (Master of Arts thesis). Science of teaching. Kasetsart University. Bangkok.
- Phra Dhammapitaka (P.A. Payutto) (2000). Buddhist Dictionary Glossary Edition. (9 th). Edition, Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rdEd). New York. Harper and Row Publications.